

Digitale læremidler i særskilt norsk og temaer i ordinær norsk på YF

Norsk for yrkesfag 1	Særskilt norsk - ressurser
<p><u>1 Skriv i sosiale medier</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Korte personlige tekster i digitale medier: sms, Facebook, blogg og Twitter - Hva som er typisk for språket i disse korttekstene - Ytringsfrihet og ytringsfrihetens grenser - Digital mobbing og nettdebatt 	<p><u>NorskPluss VGS: nivå 3/B1: media, bl.a.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - medias oppgave - ytringsfrihet - nettvett
<p><u>2 Skriv din mening – debattinnlegg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor det er viktig å skrive meningen sin - Seriøse debattsider for ungdom på nettet som er kvalitetssikret av andre - Forskjellige måter å argumentere på når du skriver meningen din - Debattinnlegget og hvordan du kan gå fram for å skrive et innlegg selv 	<p><u>NorskPluss VGS: nivå 3/B1: media, bl.a.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - leserinnlegg, hva er + ord <p><u>NorskPluss Kort botid: argumentasjon: direkte argumentasjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva diskusjon og argument er - hva som er saklig og usaklig diskusjon - hvordan du kan grunngi en påstand - hva direkte argumentasjon er <p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: Å lese og forstå argumenterende tekster</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Å skrive leserbrev
<p><u>3 Skriv en fortelling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - En kort oversikt over typiske kjennetegn ved fortellinger - Skriveoppgaver underveis - Hjelp til å komme i gang med skrivingen 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: å skrive kreative tekster</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan du kan strukturere en tekst. - Hva du bør ha med i innledningen. - Hva du bør ha med i hoveddelen. - Å skrive en avslutning. <p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: fortellermåter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hva fortellemåter er. - Å finne fortellemåter i tekster. - Å bruke ulike fortellemåter. - Ulike fortellemåter: referat, scenisk framstilling, miljøskildring, direkte personsildring og indirekte personsildring, gjentakelser
<p><u>4 Å lese noveller</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hva som kjennetegner noveller - Forskjellen mellom ytre handling og det som sies mellom linjene - Hva som menes med at novellen kan ha "en åpen slutt" - Hvordan du kan finne temaet og budskapet i novellen du leser 	<p><u>NorskPluss VGS: Sjangerlære: 1 novelle</u></p> <p><i>Gjennom å lese utdrag, løse oppgaver og skrive selv, skal du til slutt skrive din egen novelle.</i></p> <p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: noveller</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sjangertrekk for noveller <p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: Fortellerens posisjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva indre og ytre synsvinkel er - hva førstepersonforteller og tredjepersonforteller er - hva refererende og allvitende forteller er - å skifte synsvinkel og fortellerposisjon i tekster

	<p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: analyse og tolkning av noveller</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Å analysere noveller: hvilke elementer du bør ha med i en analyse - Å analysere noveller: hvordan du kan bygge opp avsnittene - Å analysere noveller: hvordan du kan finne virkemidler - Å tolke noveller: hvordan du kan begrunne din egen tolkning
<p><u>5 Dikt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - de viktigste kjennetegnene ved dikt - dikt i bunden og ubunden form - at dikt kan ha en dypere mening enn det som sies rett ut - hvordan forfattere bruker ulike språklige virkemidler når de skriver dikt - et 70 år gammelt kampdikt som formidler verdier som fremdeles er gyldige ("Til ungdommen") 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: lyrikk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva lyrikk er - hvilke virkemidler vi kan finne i lyrisk diktning - at lyriske tekster kan provosere og engasjere - hvordan vi skiller mellom form og innhold i lyrisk diktning
<p><u>6 Retorikk og presentasjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - retorikk, som er et eget fag der en lærer å tale og snakke overbevisende til andre - hvordan retorikk blir brukt i reklamer - hvordan du kan bruke kunnskap om retorikk i muntlige presentasjoner 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: indirekte argumentasjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva indirekte argumentasjon er
<p><u>7 Diskusjon – snakk for deg selv</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Å skille en diskusjon fra en krangel - Forskjellen mellom en påstand og et argument - Hvor viktig det er å vise åpenhet og respekt når du diskuterer - Å mestre reglene for de planlagte diskusjonene 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: direkte argumentasjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva diskusjon og argument er - hva som er saklig og usaklig diskusjon - hvordan du kan grunngi en påstand - hva direkte argumentasjon er <p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: indirekte argumentasjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva indirekte argumentasjon er
<p><u>8 Instruksjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan du kan bruke fagkunnskap fra ditt eget utdanningsprogram i norskfaget - Hvordan du kan forberede og gjennomføre en god instruksjon - Forskjellen på muntlig og skriftlig instruksjon 	
<p><u>9 Rapport</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At rapporter utformes etter et fast oppsett - Hvordan du kan bygge opp en skriftlig arbeidsrapport - Hva som kjennetegner en muntlig arbeidsrapport 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Språk og yrke: HMS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva HMS er - hvilken rolle verneombudet har - viktigheten av god hygiene - hva en HMS-rapport bør inneholde - å skrive en HMS-rapport - hva belastningsskader er, og hvordan de kan forebygges

<p><u>10 Søknad, CV og jobbintervju</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan du kan skrive en søknad - Hvordan du kan skrive en CV - Hvordan du kan øve deg til jobbintervju 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Språk og yrke:</u> <u>jobbsøknaden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - å lese en stillingsannonse - å sette opp en jobbsøknad - hva en jobbsøknad bør inneholde - hvordan du gjennomfører et jobbintervju
<p><u>11 Ord, bilde og layout – lag brosjyre!</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan en brosjyre er bygd opp, både når det gjelder form og innhold - Om forskjellene og likhetene mellom en informasjonsbrosjyre og en slagsbrosjyre - Hvordan du kan bruke lærestoffet i kapitlet når du selv lager brosjyrer 	
<p><u>12 Verktøykasse</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Og eller å? - Da eller når? - Enkel eller dobbel konsonant? - Sammenskriving eller særskriving? - Stor forbokstav? - Punktum, utropstegn, kolon og bindestrek - Kommaregler - Bruk av kilder 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Grammatikk – diverse</u> <u>NorskPluss VGS: diverse</u> <u>Norsksidene.no: rettskriving</u></p>

<p>Norsk for yrkesfag 2</p>	
<p><u>1 Fagspråk, personlig språk og formelt språk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Språket er alltid i utvikling - Ord forsvinner og nye kommer til - Fagspråk gjør det mulig å kommunisere effektivt og presist på skolen og i arbeidslivet - Det er viktig å mestre det formelle språket, det vil si ord og uttrykksmåter du trenger når du skal være mer saklig og presis 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Språk og yrke: fagspråk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hvordan fagspråk brukes i ulike yrkesgrupper og i ulike sosiale sammenhenger - å skrive tekster med tema og fagterminologi som er tilpasset ditt utdanningsprogram
<p><u>2 Å lese og forstå saktekster</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Om forskjellige typer saktekster og hva som kjennetegner dem - Å legge en plan for målrettet og effektiv lesing av ulike saktekster - Å finne hovedsyn og argumentasjon i saktekster - Hvordan du bygger opp en analyse av en saktekst 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: å lese og forstå argumenterende tekster</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva en argumenterende tekst er - disse begrepene: hovedsynspunkt, formål, målgruppe, skriverposisjon - å finne hovedsynspunktet i en tekst - å lese en tekst med kritisk blikk <p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: norsk i det moderne, flerkulturelle Norge</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - å finne hovedsyn i en artikkel - å drøfte kulturmøter og kulturkonflikter med utgangspunkt i en artikkel - å begrunne synspunkter
<p><u>3 Å skrive artikkel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - En artikkel er en saklig tekst som har et emne i fokus fra begynnelser til slutt - En artikkel er delt inn i tre deler: innledning, hoveddel og avslutning - Skriveprosessen er inndelt i ulike faser: forarbeid, skriving og etterarbeid - Du kan bruke tema- og kommentarsetninger som hjelp i skrivingen din - Det er viktig å tenke på tekstbinding når du skriver 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: direkte argumentasjon</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva diskusjon og argument er - hva som er saklig og usaklig diskusjon - hvordan du kan grunngi en påstand - hva direkte argumentasjon er <p><u>NorskPluss Kort botid: Argumentasjon: å skrive argumenterende tekster</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan du kan strukturere en tekst. - Hva du bør ha med i innledningen. - Hva du bør ha med i hoveddelen. - Å skrive en avslutning som henger sammen med innledningen.
<p><u>4 Kulturmøter i vår tids tekster</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - En ekskulturminister som er muslim, og som har en klar melding til alle som vokser opp "mellom" to kulturer - Unggutten i <i>Pakkis</i>, den første norske romanen som er skrevet av en norskpakistaner - En prisbelønt norskpakistanisk artist som rister av seg enhver som vil fortelle henne hvordan hun skal leve livet sitt - Rapp-duoen som kaller seg selv vestkantsvartinger 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: norsk i det moderne, flerkulturelle Norge</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ord og uttrykk relatert til kulturmøter - å finne hovedsyn i en artikkel - å drøfte kulturmøter og kulturkonflikter med utgangspunkt i en artikkel - å begrunne synspunkter <p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: alle utlendinger har lukka gardiner</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hvordan en kulturkonflikt kan oppstå - hvilke utfordringer man kan ha når man skal lære seg norsk

<ul style="list-style-type: none"> - Bandet som spiller "fest-country" med sangtekster som forsvarer den norske rånekulturen - En kurdisksvensk tv-kjendis som ikke lenger skjemmes over sin mor - En filmregissør som lager film om vanskelige valg knyttet til ære og blodhevn 	
<p><u>5 Særtrekk ved norsk og andre språk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At språket er et byggverk der språklyder og skrifttegn settes sammen til ord som gir mening - Å beskrive grammatiske særtrekk i det norske språket - Å sammenlikne grammatiske særtrekk i det norske språket med andre språk - Om nylaging og fornorsking av ord 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: språklig slektskap</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva en språkfamilie og språkgrein er - hvordan språk kan påvirke hverandre <p><u>NorskPluss VGS: nivå 3/B1: språklig mangfold</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Norske dialekter - samisk - språkfamilier - ordklasser - lånord
<p><u>6 Flerspråklighet i Norge</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Språklig variasjon i Norge - Språkmøter før og nå - Fordeler og utfordringer for en flerspråklig ungdom - Dialektkjennetegn og nordmenns forhold til dialekter - Slang og andre typer ungdomsspråk 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: dobbel glede med to språk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - å reflektere rundt egen flerspråklighet - hvilke fordeler flerspråklighet kan ha - å skrive sammendrag <p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: dialekter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva en dialekt er - navnene på norske dialekter - fakta om dialektbruk i Norge <p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: alle utlendinger har lukka gardiner</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva etnolekt og multietnolekt er - hva kebabnorsk er <p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: det nye landet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Å reflektere over innhold, form og formål ved en samtidstekst på nynorsk. - Å reflektere over egen flerspråklighet og språklæring. - Å synliggjøre din samlede språkkompetanse. - Bakgrunnen for at vi i Norge bruker både bokmål og nynorsk. <p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: tamrein og villrein</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - å reflektere over innhold, form og formål i en samisk myte - å gjenfortelle innholdet i en samisk myte - å gi eksempler på flerspråklighet i Norge

<p><u>7 Reklame – tekster som selger</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - At reklame er sammensatte tekster der de viktigste elementene er ord, bilder og farger - At reklame er et fagområde der blant annet en tekstforfatter og en formgiver jobber tett sammen om et best mulig resultat - Hvordan vi som forbrukere blir påvirket av reklame - Hvordan en kan analysere en reklameannonse med vekt på innhold, form og formål 	<p><u>NorskPluss VGS: Sjangerlære: reklame</u> <i>Gjennom å studere reklame, lese og løse oppgaver, er det et mål at du skal forstå og vurdere reklame.</i></p>
<p><u>8 Sangtekster, musikkvideoer og bøker som blir til film</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan vår tids pop- og rocketekster er bygd opp - Hva som skiller rapptekster fra andre sangtekster - At musikkvideoer er underholdning, men først og fremst markedsføring av artisten - Om filmtekniske grep og andre virkemidler som brukes i musikkvideoer - Om adaptasjon, som betyr å overføre en tekst fra ett medium til et annet - Hva du skal se etter og legge vekt på når du sammenlikner en roman og en film 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Flerspråklighet: Elias’ sang</u> <ul style="list-style-type: none"> - å bruke egne ord for å snakke og skrive om hva en sangtekst handler om - noen forskjeller mellom bokmål og nordnorsk dialekt <p><u>NorskPluss VGS: Litterære tekster 1: 4 poplyrikk</u> <i>Nå skal vi se på tekster i poplåter. Dette er også en form for lyrikk.</i></p> </p>
<p><u>9 Skriftlig og muntlig norskeksamen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Informasjon om hvordan skriftlig og muntlig eksamen i norsk er organisert - Tips om hvordan du best kan forberede deg til skriftlig eksamen - Eksempler på oppgavetyper du kan få på skriftlig eksamen - Tips om hvordan du best kan forberede deg til muntlig eksamen - Vite hvordan en muntlig eksamen gjennomføres 	
<p><u>10 Verktøykasse</u></p> <p>I boka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Språklige virkemidler: metafor, sammenlikning, besjeling, gjentakelse, kontrast, rim og rytme, adjektiv, plussord og minusord - Ord og uttrykk om skjønnlitterære tekster: indre og ytre synsvinkel, in medias res, vendepunkt/spenningstopp - Korrekt bruk av kilder <p>På elevressursen lokus.no:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ulike måter å argumentere på - Form og innhold i et debattinnlegg - Analyseskjema for dikt - Retorikk: etos, logos og patos 	<p><u>NorskPluss Kort botid: Skjønnlitteratur: språklige bilder</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hva språklige bilder er - de språklige bildene: sammenlikning, metafor, kontrast, besjeling - å finne språklige bilder i en setning - å bruke språklige bilder i egne setninger

<ul style="list-style-type: none">- Strukturen i en skriftlig instruksjon- Skriftlig rapport – innhold og eksempel- Jobbsøknad og CV – innhold og eksempel- Formelt brev – innhold og eksempel	
---	--

Skrevet av Berit Jørgensen, Kvadraturen videregående skole i Kristiansand